

נוהג לבקר פעם בשנה את חסידי ר' נחומקה חותנו בקוברין — עיר מגוריו לפני כמאה הסתופף בצל חותנו. ר' מאיר נפטר כב חשון ת"ש בביאליסטוק וזכה עוד ללוויה גדולה רבת משתתפים. (ד) מרים אשת הקדוש רבי יצחק אהרן וויינגרטן מלובעשאו. בנו אברהם אבא וויינגרטן נהיה בחיי אביו אב"ד ליובעשאו. נכדו של הרב הצדיק רבי מנחם נחום הרב שמואל שצדורביצקי בהרב הגאון רבי מאיר שלום אדמ"ר ביאליסטוק — קוברין גר כעת בתלאביב.

רבי נחומקה בתקופתו הראשונה בקוברין היה מתבודד בעליית קיר אחת שבאחד הבתים אשר בפרוור העיר קוברין. זאמוחאוועץ מתוך לימוד מרוכז ובלתי־פוסק בנגלה ובנסתר. היה נחשב כלמדן גדול שיודע לחדש חידושי תורה מופלאים ואף כבקי גדול בש"ס ופוסקים. יש לציין שעם חסידי רבי נחומקה בקוברין נימנו שני הנכבדים רבי אלתר פאליעווסקי (מקוביו של האדמו"ר הקוברינאי הראשון רבי משה) ורבי שמואל זאול אווערבוך. השני היה מלמדני קוברין. מומחה לבוררות בדיני־תורה ומשפטים ופרנס מטעם החרדים בקהלה הדתית הרשמית שנבחרה בשנת תרפ"ח.

לחסידי רבי נחומקה היו שטיבל'ך מיוחדים בקוברין. בריסק, ביאליסטוק, הורודוק, ווארשה ולודז.

„המגיד מקאמניץ“ — ר' חיים זונדל מכבי נולד בכפר על יד קוברין בשנת 1856. בספר „אמרי חיים“, תל־אביב תרפ"ט מסופרות תולדות המגיד מקאמניץ: הוריו היו אנשים פשוטים ועניים. אבל ישרים וחרדים. עוד בילדותו היה חיים זונדל ניכר כבעל מח חריף ורגיש. מימיו לא סבל עוולות מצד מישוהו. עוד „בחדר“ בראותו שמי שהוא מחבריו עושה דבר עול, היה מוכיח אותו על פניו וכבר אז במלחמתו בעד היושר והצדק היו בו מתכונות „המטיף הלאומי“ שלעתיד. כשהתחיל לבקר בחדר הראה סימנים של עלוי רב תוכן ואף התמסרות ללימודים וביחוד לספר התנ"ך שנהיה לו לספר שעשועיו. גם כעבור איזה שנים, כשהתחיל ללמוד גמרא לא הניח מידו את התנ"ך ובצמאון רב היה דולה ממנו את המליצות היפות של ישעיהו ושאר הנביאים.

עוד בגילו הרך התנהג כאדם אדוק בא בימים. היה מתפלל בדביקות ובלב תמים בהתלהבות של חסידים ובנפש שבורה. בבחינת אדם שעברו עליו פורעניות העולם הזה ושטעם כבר את טעם הגלות. תפלת „והוא רחום“ היה אומר בנגון מלא עצב ובקול בכי. את הפסוקים „חוסה ה' ואל תתן נחלתך לחרפה“ או „הביטה דל כבודנו בגויים“, היה מביע בנגון כל כך עצוב עד שהיה מוציא דמעות מעיני שומעיו. נשמתו העדינה של הילד חיים־זונדל היתה רגישה מאד וקלטה את הצער והאנחה היהודית. הוא היה חש צער זה בלבו התמים והצעיר למרות מה שלא היה לו עוד כל נסיון בחיים וזרה היתה לו המלה „גלות“.

הנער הטוב והחרד אהב מאד לשמוע דברי מגידים וכשנודמן מומן לזמן בבית המדרש (בקוברין) איזה מגיד, היה חיים־זונדל בולע כל מלה היוצאת מפיו. את המגיד בכלל העריך בלבו כאיש אלקים והוא היה מתקנא תמיד בכשרונות הדרשנים של המגידים. ביחוד היו מוצאים חן בעיניו הדרשנים המודרניים. שעוררו בשכלם החד ובחקירתם את האמונה ואת הבטחון אצל קהל השומעים, בספרם ספורים נפלאים מהעבר העברי המזהיר ובצינם את התקוות של עם ישראל לעתיד לבוא. ביחוד היה מתלהב הנער בשמעו את המגיד מדבר על ביאת המשיח ועל גאולת ישראל והיה נהנה מזה במידה יותר גדולה משיכול היה ליהנות מדברי מוסר יבשים.